

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE

Cl. regulamentului de ap-
licare a tarifului comer-
cial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foale înscrise în Registrul de
Publicații al Trib. Târnava-Mică
sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 500 Lei
Pe 6 luni . . . 280 Lei
Pentru străinătate 1000 Lei**Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă**

Să ne ajutăm aproapele!

(+). *Nevoiași avizați la ajutorul altora au fost și vor fi totdeauna. S'a pus însă, și se pune, întrebarea: Cine-i mai bine să-i ajute: Colectivitatea, Statul, ori particularii?*

Cu problema aceasta, după cum încreștează și Universul (7. VIII. 44), s'au ocupat în vremuri vechi, și se ocupă și azi, destul dintre cei ce pot spune un cuvânt cuminte în cauză. Căci dacă rușinea s'ascunde, mizeria iasă la drumul mare și strigă. Și trebuie să i-se deie ascultare. Cum i-s'a și dat și la noi, între altele, și prin înființarea „Cutiei milelor” și prin susținerea ei.

S'a constatat însă că nu toți câți cer și primesc milă dela stăpânire, se folosesc de ea după cuviință, și nu le slujește spre bine. Domnitorul român Moruzi notează la 1800: „Din tembelie și din rău nărav, mulți se lasă pe sine însuși la pericliune și la un hal de milă, cari numai în ajutorul „Cutiei” nădăduiesc hrană și chiverniseală”. Ceeace, evident, nu numai că nu e bine, dar e o pacoste pentru „miluiți” și pentru obștie, căci în felul acesta se contribuie la înmulțirea trântorilor, și se promovează trândăvia, cu toate urmările ei nefaste, al căror număr e legiion.

Gruparea de asistență publică din Elveția zilelor noastre de frământări și mizerie nemaipomenită, luând în discuție problema ajutorării particulare față de ajutorarea de stat, a ajuns la încheerea sintetizată de Dr. R. Rubattel astfel:

„De multă vreme caritatea oficială este considerată drept ceva fără efect; ea trebuie restrânsă la minimum, și încurajată asistența particulară, care să aibă un larg câmp de activitate. Ajutorarea particulară are posibilitatea să urmărească fiecare caz în parte, să încurajeze inițiativele de muncă, să se ocupe de moralul celor sprijiniți, pe când rolul Statului se manifestă deseori doar printr'un birou plătit anonim”.

Lipsuri sunt nenumărate. Și lipsiți așisderea. Datorința de a veni într'ajutor fraților noștri nevoiași n'are lipsă să fie dovedită: Ridicarea privirii spre Cel de sus e cel mai puternic motiv să fim cu mâna largă (Sf. Ambroziu). Și nu e creștinesc lucru să prea căutăm la fața celui ce tânjește în mizerie. Cum zicea Pasteur: „Nu este a se întreba cel nenorocit: Din ce țară te tragi? Ori: De ce lege te ții? I-se zice atâta: Te văd că suferi, și asta mi-e deajuns. De aceea tu îmi aparții și eu te voi ajuta”. Eu particularul. Și încă acum, fără zăbavă. Fără să mă tângui că-s prea mulți nevoiași, și cine-i poate ajuta pe toți? Aceasta ar însemna că vreau să mă scap cu o filosofie ușoară, de o datorie gravă. Să nu uite însă nimeni că sufletul celui ce nu ajută pe aproapele va fi socotit pom fără roade la ziua judecării (Sf. Leo Marele).

„Grăbește că pierim..”

de prof. Alexandru Todea

Devoțiunea față de Preacurata Fecioara Maria, se bazează pe *divina ei maternitate*, pe intima ei unire cu a doua persoană din sfânta Treime, pe ajutorul prestat la opera răscumpărării neamului omenesc.

Ori cât s'au străduit puternicii veacurilor apuse, de a potoli setea omenirii, de a echilibra organismul social zguduit din temelii prin păcatul original, totuși n'au reușit; spiritele intuitive și pătrunzătoare, așteptau, de dincolo de zări, un *cuvânt* de lămurire și de îndrumare, un *cuvânt* de îmbărbătare, un *cuvânt* de biruință și de pace. Și *cuvântul* mult așteptat s'a întrupat dela Spiritul Sfânt și din Fecioara Maria și s'a făcut om.

La arătarea acestui om în lume, începe Te-Deumul de pace, Te-Deumul de eliberare și de mulțumire, iar pe ambasadoarea păcii pentru concursul dat, pentru deplina înțelegere a mizeriilor omenesti o „*vor ferici toate popoarele*”.

Am vrea să ne mai asculte odată Maica Domnului, am vrea să ne înțeleagă tot sbuciumul sufletesc de care suntem chinuiți, am vrea, ca cea care a fost „*biruitoare în toate bătăliile Domnului*” să-și mai spună cuvântul și „*în această oră dureroasă a istoriei omenesti*” (Pius XII).

Și credem că va face acest lucru. Nu se poate, ca atâtea rugăciuni, atâtea Paraclice, atâtea sacrificii să nu fie răsplătite.

Am păcătuit. E adevărat. Dar, în același timp ne-am dat seama de starea mizerabilă în care ne aflăm și timp de două săptămâni, seară de seară, de pe buzele noastre, a răsunat minunatul și actualul tropar: „*Către Născătoarea de Dumnezeu acum cu nevointă să alergăm păcătoșii și umiliții, și să cădem cu pocăință, strigând dintru adâncul sufletului: Stăpână, ajută îndurându-te de noi; grăbește, că pierim de mulțimea păcatelor*”.

Cu aceste gânduri, Pius XII, a consfințit Cetatea eternă, Preacuratei, și Roma a fost salvată de urgia bombardamentelor.

„*Grăbește că pierim*”, a rostit Benedict al XV, când pe Maria a onorat-o cu titlul de „*Regina pacis*” și războiul mondial se sfârși.

„*Grăbește că pierim*” se ruga întreaga creștinătate, când Turcii, în frunte cu sultanul Selim II, amenințau să supună Europa. La indemnul Papei însă, se formă o puternică armată creștină sub conducerea lui Don Juan de Austria, care se întâlni cu Turcii la Lepanto. Deși armata turcă era superioară, Turcii fură învinși și făcuți prizonieri în cea mai mare parte. Această victorie fu atribuită mijlocirei Preacuratei, deoarece în ziua bătăliei, 7 Octomvrie 1571, era sărbătoarea sf. Rozar și, pentru obținerea victoriei, creștinii

din toată lumea se rugară în ziua aceasta Preacuratei. Iar în palatul ducal din Veneția se poate ceti și acum inscripția, că victoria dela Lepanto nu se datorește, nici căpitanilor, nici armelor, ci Mariei, apărătoarea civilizației, creștine.

„*Grăbește că pierim*”, a strigat preotul polonez Ignatie Skorupak, când în 14 Aug. 1920 bolșevicii înconjurau tot mai strâns orașul Varșovia. Văzând pericolul, acest capelan curajos, se așeză în fruntea unui batalion și începu să cânte „*Către Născătoarea de Dumnezeu*”. Sute de voci se uniră cu a lui, dușmanul fu zdrobit, iar Varșovia salvată cu ajutorul Mariei.

S'a confirmat, prin urmare, de nenumărate ori ceeace se cântă la Paraclis că, ea e „*singura nădejde a creștinilor*”. Ea singură cu „*fruntea sa divină, contemplă mizeriile noastre*”. (Goethe). Maica Domnului e atât de mare și ajutorul ei în necazuri e atât de necesar, încât cine ar dori să obțină vre-un favor, fără s'o cheme într'ajutor, e asemenea celui ce ar vrea să sboare fără aripi (Dante, Paradisul, 33, 8).

Precum în trecut, așa și azi. Maria ne va salva. Sărbătoarea Adormirii nu înseamnă o uitare a omenirii, ci un avertisment de a ne ridica la cele cerești. Troparul sărbătorii e clar și limpede: . . . „*întru Adormire lumea nu ai părăsit*”.

Și dacă n'am fost cu totul părăsiți, dacă n'am gustat încă din plin păharul amărăciunii, se datorește tot Preacuratei, după cum așa de frumos se cântă la Paraclis: „*... Că de nu ai fi stat tu înainte rugându-te, cine ne-ar fi mântuit dintru atâtea primejdii, sau cine ne-ar fi păzit până acum liberi?*”

Suntem încă liberi, dar pericolul e mare. Iată de ce Pius XII în înțelepciunea sa a prescris acea splendidă rugăciune de consfințire către Inima Preacurată a Fecioarei Maria, crezând că ne va fi „*scut și ajutor în necazurile ceasului de față*”.

Cu încredere nemărginită în cea care intruchipează toate bunătățile (Dante, Paradisul, 33, 9), de praznicul Adormirii să-i cerem să mijlocească dela Dumnezeu pacea după care suspină toate popoarele, toate familiile, toți orfanii, pacea adevărului, pacea dreptății și pacea dragostei lui Hristos.

Un amănunt interesant. Un prieten din copilărie, în prezent harnicul preot al unei frumoase comune românești din partea de Nord a Ardealului, căzută — sperăm numai vremelnic — din nou sub stăpânire străină, mi-a relatat următoarea întâmplare, care ne

a rată în mod sugestiv, mijloacele la cari trebuie să recurgă cei cari au la inimă creșterea în spirit creștinesc și românesc a tineretului nostru școlar de acolo.

Deoarece cred că poate să-i intereseze și pe cititorii acestui ziar, îmi iau voia să o reproduc chiar în felul cum mi-a fost povestită:

Intr'o zi m'am pomenit la școală cu vizita inspectorului școlar — spunea părintele — care a venit să facă inspecția învățătorilor din comuna noastră. Din întâmplare era ziua în care aveam orele de religie. Intenția lui nu a fost să asiste și la lecțiile mele, căci, deși fusese prezent în timpul acestora, a dat față cu mine numai după ce le-am terminat. Dar că avea de gând să se intereseze și de învățământul religios, în special de mijloacele întrebunțate la predarea religiei, am putut constata numai decât din convorbirea ce a început-o cu mine, în cursul căreia m'a întrebat dacă pot să fac în condițiuni multumitoare catehizarea elevilor, dacă au manualele necesare, și câte altele. La răspunsul meu că toți elevii au manualele cerute de programa analitică, d-l inspector și-a exprimat dorința de a le vedea, și a intrat cu mine în sala de învățământ, unde le-am cerut elevilor să-și pună cărțile pe bancă. Dar mare mi-a fost mirarea când, după ce a aruncat câteva priviri fugare asupra lor, am auzit din gura lui că manualele întrebunțate nu sunt bune.

— Și pentru ce nu sunt bune, îndrăznesc a-l întreba pe d-l inspector.

— Pentru că aceste cărți nu s'au tipărit la noi, ci la... Blaj.

— Ei, și dacă s'au tipărit la Blaj, ce are a face? Ele nu cuprind nimic altceva decât adevărurile credinței creștine: catehismul și istoria biblică; aceleași pretutindenea.

— În zadar, Părinte, căci aceste cărți, nefiind tipărite în țara noastră, nu pot fi întrebunțate în școlile de aici.

— Dar, Domnule Inspector, am încercat

să-l conving, poftiți de vedeți că ele nu se deosebesc în nici o privință de cele tipărite la noi; au același text și aceleași gravuri.

Intre cărțile copilașilor catehizați de fapt erau și câteva mai nouă, tipărite dincoace de granița despărțitoare de frați, cari nu cuprindeau nimic deosebit de cele dela Blaj, scoase de sub tipar înainte de cedarea din 1940. Doar atât că aveau imprimat pe copertă, ca loc al tipăririi, orașul Oradea.

Și spunând aceasta, mi-am și întins mâna după două manuale diferite, pentru că d-l inspector să se poată convinge cu ochii proprii că e vorba numai de două ediții la fel ale aceluiași manual.

Zadarnică încercare!

D-l inspector nu numai că a refuzat să facă constatarea aceasta, ci dimpotrivă, mi-a interzis categoric utilizarea ediției de Blaj și a cerut să iau dela elevi, chiar în fața d-sale, manualele neadmise de dânsul. Deodată cu aceasta, mi-a mai pus în vedere că va controla și cu altă ocazie cărțile de religie, și, dacă se vor mai găsi la școlari exemplare de acestea, atunci „baj lesz“, adică va fi rău.

Ce era să fac? Am luat din mâna copiilor cărțile cu pricina și le-am dus acasă, la mine.

În ora următoare însă, le-am dus din nou la școală și le-am pus în fața elevilor, cari le priviau cu mare mirare, dar și cu o vădită bucurie în ochii lor. Am făcut lecția, ca de obicei, iar la sfârșitul orei, am distribuit stăpânilor de mai înainte cărțile din cari învățaseră ei cu atâta drag, și le-am spus:

„Dragii mei copii, vă pun iarăși în mână cărțile ce le-ți folosit până acum. Duceți-le acasă, grijile bine și mai cu seamă învățați cât mai mult din ele, pentru fiecare oră de religie. Dar la școală nu le mai aduceți niciodată. M'ați înțeles?“

„Da! înțeles!“, răspunseră cu toții.

Fără să întrebe de motivul acestei dispoziții, copiii m'au ascultat. Au cetit și au

învățat din cărțile oprite, poate chiar mai mult ca până atunci; nu pentru că acestea ar fi mai bune de cât cele permise, ci pentru că poartă pe ele un nume, care le este scump și lor, ca tuturor oamenilor din sat: numele orașului Blaj. (E. Bucur)

Să ne înfrânăm

Trăim timpuri nemaipomenit de grele, și ar trebui să nu ne mai lăsăm conduși de stomac, ci de suflet, căci nu numai partea pământescă a omului caută și are nevoie de o patrie, de un centru, de un punct de plecare, pentru orice străduință și iubire; natura noastră spirituală umblă și ea după atare liman al dorurilor ei, după o îmbinare cu obârșia vieții. Numai dintr'o adâncă experiență a sufletului omenesc a pornit măturisirea Sf. Augustin, că inima noastră nu se alină până ce nu-și află limanul în Dumnezeu.

Viața noastră prea ușoară din trecut, îndreptată spre plăcere, desfrânarea noastră, ne-a dus la necazurile de azi, necazuri ce le putem măsura numai în fața hărții Țării noastre, care este cruda realitate unde ne-a aruncat lipsa de înțelegere dintre noi, ambițiunile după mărire, lăcomia stomacului și a pungei, necinstea, lipsa de respect și neascultarea sfaturilor date de apostolii neamului. — Cu toții trebuie să ne batem pieptul spunând după cum ne poruncește Biserica: „Mea culpa“.

Târît pe povârnișul viețuirii fără stăpân, și ademenit de dulceața poftelor, omul nu poate fi trezit și îndrumat spre Cer, fără a fi deslegat de pământ. — Înălțarea sufletului pretide, ca cea dintâi condiție, înlăturarea poverii pe care o simțim atârnată de picioarele ființei noastre.

Să nu uităm că nu vom putea începe nimic temeinic în lumea aceasta, decât începând dela înfrânare. — Înfrânarea este cea

FOIȚA „UNIRII“

Armonia păcii

*Nu mă trimite să culeg prin spini;
Lasă-mă 'n pervazul Primăverii,
Să privesc, perdut, peste grădini,
Când se înalță ruga inserării.
Porumbei de-azur, în zbor nebun,
Sfășie hlamida cea din soare.
Eu sunt oare magul care-adun
Armonia păcii, din izvoare?
Pe aproape Domnul, purtător de griji
In risipi de danii princiare,
Stă și-așteaptă clipa, să îl strigi,
Ca să faceți drumul, până colo'n zare.*

I. B.-Buteni

Ora de religie

O demonstrație practică în domeniul școlii active, ținută la Academia teologică din Blaj*)

Al VIII-lea cleric: Ori cât de frumoase cuvinte ați avea despre sentiment, noi nu putem întemeia pe el religia. Il eliminăm. Sentimentul e nestatornic, se pierde, pe când cunoștința rămâne ca stânca de granit. Cunoștințele religioase produc voința, iar voința deșteaptă datoria. Fapte bune vrem, iar nu

*) Vezi No. 32 dela 6 August 1944.

sentimente trecătoare. Sentimentul azi e, mâne nu-i.

Eu: Asta e gândirea lui Kant despre sentiment, iar eu nu urmăresc să am aici un succes dialectic. Așa cum prezentați dv. voința ca o facultate a noastră, de care putem dispune în orice moment, cum dispunem de facultatea de a cânta, nu corespunde realității. Voința e un complex de multe elemente ale inteligenței noastre și ale caracterului nostru. Astfel, la determinarea voinței contribuie: observarea noastră directă, judecata noastră proprie, promptitudinea în inițiativa, atitudinea de stăruință, încrederea în puterea noastră, stăpânirea de sine, curajul, respectul cuvântului dat.

Unde să mai punem durerile, dorințele, nteresele, fobiile noastre?

Cert este: lăsarea cunoștinței pe un plan înclinat ca să întâlnească în cale voința și să o stârnească, cum preconizați dv., asemenea, nu corespunde realității. Când ne tentează instinctele primare și-și înfig săgeți în corpul nostru, voința s'a dovedit a fi tot atât de fragilă pe cât de fluctuant, dar permanent, e sentimentul. Când ați pus alături cunoștință și sentiment ca să preferați pe cea dintâi contra celui de al doilea, v'ați desarmat pe dv. înșivă, domnule interlocutor. Când mergeau la jertfirea vieții primii creștini, nu cunoștința, ci sentimentul de iubire le făcea dulce durerea. Voința însăși e o putere, dar nu de ordin intelectual ci de ordin sentimental. Fără sentiment nu e voință. Cu cât sentimentul trece în mai mare pasiune,

cu atât acțiunile voluntare sunt mai puternice.

Nici datoria nu urmează inomis cunoștinței. Dacă ar fi așa cum spuneți dv., ar urma să fie aplicată și spiritului legea fizică, după care dacă calci pe colții greblei, se ridică să te lovească ori dacă apeși pe trăgătorul armei, sboară glonțul.

Și datoria, ca și voința, sunt din sentiment. Când voim să-și facă cineva datoria, de regulă apelăm la sentimentul lui, căci nu cunoștința ci sentimentul este acela care răscolește profunzimile sufletului, el se mlădie după toate cutele și intră în toate ascunzăturile tainice și nu-l putem elimina, cum ziceți dv., e greșală să-l eliminăm. La geneza moralei are parte largă sentimentul. Să înlocuim voința cu râvna și datoria cu misiunea.

Faptele, de care amintiți, și care sunt isvorite din luare la cunoștință, sunt faptele acelor creștini, numiți creștini de Dumineca. Insumi am avut de suferit, dela cei ce se împărțeau de mai multe ori pe săptămână și dacă am atras atențiunea preotului împărțător, asupra faptelor lor vădit egoiste, pornite din principiul adoptat de ei: scoa-ă tu, să șed eu, mi s'a răspuns cu: *sufletele lor vor da seamă*. Dar n'a spus că a încercat să ușureze darea de seamă. La nedreptate, mi-am impus să n'am nici un gest de protest. Avem cunoștințe religioase, dar ne lipsește sentimentul religios!

Un pescar a urmărit multă vreme un pește, care s'a refugiat în plasa vecinului.

dintâi treaptă spre o viață mai bună, și numai încetul cu încetul o poți cuceri.

Infrânarea este libertatea de jugul poftelor. — Omul are însă multe pofte, și pentru ca lupta să-i fie victorioasă, trebuie să înceapă cu cele fundamentale: râvna de muncă și trândăvia.

Mulți disprețuiesc postul nostru creștinesc, însă aceștia uită că, întotdeauna, disprețuești ceea ce nu poți face, nu ești în stare să faci, din contră, abuzurile mișună peste tot.

Pentru sănătatea noastră sufletească, e nevoie de o îngrădire a dragostei ce avem pentru trebuințele noastre pământești, și ca orice deprindere de infrânare, are o adâncă însemnătate pentru noi, toți, deoarece infrânarea ne duce la modestie și simplitate și ne apără de răutate și egoism.

Infrânarea gădiliciului mâncării este școala primară a cărmuirii de sine, așa se formează spiritul ca să comande patimilor noastre trupești.

Spre a se bucura de viață, omul are de o mie de ori mai multă nevoie de o inimă plină, de un suflet liniștit, de un cuget curat, decât de un stomac încărcat, de un portofel fixat sau de o trăsură de lux. — Cine își exercită serios spiritul, în vederea stăpânirii lui asupra patimilor și stărilor trupești, numai acela va ajunge să creadă și în lumea spirituală.

În ajutorul nostru trebuie să avem credința. — Practicile religioase ne dau trup, mădăvă și putere, fără ele, așa numitul trai bun e găunos și fără durată. — Fără credință în Dumnezeu, suntem bătuți de talazuri pe un ocean de nesiguranță.

Peste tot domnește spiritul atotputernic al lui Dumnezeu, spre dânsul să ne îndreptăm, căci El este izvorul și puterea puterilor. — Sufletul este neliniștit când suntem stăpâniți de pofte neorânduite, nu este liniștit în sufletul celui ce umblă după desfrânări, nici în inima omului datat lucrurilor din afară.

Vănatul e reclamat și numai sentimentul îl poate reda proprietarului presumpțiv, care se va simți îndatorat de a face la fel. Ei au o religie.

Între doi mineri, care-și fac, vrând, nevrând, concurență, numai sentimentul religios, dincolo de legile omenești, poate face pacea și poate aduce ordine în daraverea lor.

Noi suntem beneficiarii unei ordini, stabilită, strop cu strop, de veacuri, de către sentimentul religios. Se știe, nu legea determină moravuri, legea consacră obiceiul bun statornicit.

Desigur, primii creștini au avut cateheți, care au venit la ei cu mai puține cunoștințe religioase, însă cu mai multe sentimente religioase.

— Copii, bărbați, femei, Domnul Isus a fost urit de oameni. Nici viața în trup nu i-au iertat-o și l-au răstignit — vedeți domnilor, dela prima cunoștință începe afectivitatea, emoția premergătoare.

Ar trebui tradus tot ce se găsește pedagogic în scrierile sfinților părinți, făuritori de școală activă, ca să învățăm să prețuim mai mult sentimentul religios și să ne convingem, că prin intelectualism, este exercitată asupra copilului o forță din exterior, iar prin sentimentul religios este deșteptat interiorul ca să se reverse în afară. În cazul prim, este o aservire, în al doilea, o eliberare.

O cunoaștere religioasă prea extinsă e în paguba religiei și a omului. Dumnezeu e relevat și totuși ascuns. E lipsă de o cunoaștere în profunzime, de interiorizare. Toată

În aceste vremuri grele, Țara are nevoie de oameni infrânați, tari sufletește, și nu de stomacuri mișcătoare.

Ioan G. Alecsa

Preotul ca învățător

Primum la redacție cartea acum ieșită de sub tipar: *Omiletica Modernă* (tom 2 din volumul Sămănătorul) de Păr. Prepozit dela Lugoj *Dr. Nicolae Brînzeu*. Cartea aceasta, cu care sperăm că vor face cunoștință toți preoții, fără multe îndemnuri oficiale ori literare, umple un gol în literatura noastră. Noi, înainte de orice aprecieri bibliografice, ne grăbim să reproducem din ea un mic articol, anume articolul de încheiere. Iată-l:

Înceind această a 2-a parte a Teologiei Pastorale, care în 2 tomuri a tratat misiunea de învățător a preotului, vom reține trei concluzii: preotul să aibă totdeauna în vedere *sublimitatea* magisterului sacru, să fie *neobosit* în deprinderea acestei însărcinări date lui de Hristos și Biserică, și să fie convins de marea *răsplată*, ce i-o rezervă Domnul pentru munca sa.

1. *Misiunea de învățător a preotului are o frumusețe deosebită.*

Pentru a-i convinge pe frații săi ostentori din Roma, de sublimitatea misiunii de învățător al Evangheliei, sf. Pavel invocă cuvintele profetului Ioil (2, 32), spunând: „dar cum vor chema acela, în care nu au crezut? Și cum vor crede acela, de care n'au auzit? Și cum vor auzi fără vestitor? Și cum vor vesti, de nu vor fi trimiși? precum e scris: Cât sunt de frumoase picioarele celorce vestesc pacea, ale celorce vestesc cele bune!” (Rom. 10, 14-15).

Intr'adevăr, poate îi muncă mai sublimă, decât a lumina mințile întunecate, a îndruma voințele slabe, a mângăia inimile intristate? Aceasta o face preotul între oameni, începând cu frageda copilărie până la ultima suflare a moșneagului. Nici o altă activitate din lume, fie sub orice raport, individual ori social-național, nu se poate compara cu a-

știința religioasă nu face altceva decât explică sentimentul religios. La început a fost sentimentul, din el și pentru el, a luat naștere știința.

Al XI-lea cleric: Și aceia, care vreau să scoată religia din programul liceului, tot pe sentiment se bazează.

Eu: Intrucât ar fi vorba de prestigiu, mă găsesc și eu în opoziție. Preconizez însă o altă grupare a programului, o concentrare în mediul natural și social, cu doi profesori de clasă, în mod continuu și permanent, dar în același timp și responsabili în în privește educația morală, intelectuală și fizică. Dacă profesorul de religie, n'ar intra în grupul celor doi, nimic, cred, nu-l împiedică să-și formeze parohia sa, din elevi, și să se îngrijască de sufletele lor.

Din ce se spune în cercurile oficiale, nu se poate făuri motive împotriva sentimentului. Cum e foamea o trebuință ce se cere satisfăcută prin pâine, așa e și setea de religie o trebuință morală ce se cere satisfăcută pe calea sentimentului, susținut de un ansamblu de convingeri religioase. Cunoașterea lui Dumnezeu numai prin inteligență. Nu vi-se pare că nu e posibilă, fiind inteligența limitată? Contopirea omului cu Dumnezeu într'o singură existență nu vi se pare că este posibilă numai prin sentiment? Nu pasiunea sguuitoare, mistică e aceea care a cucerit lumea păgână?

Toma Cocișiu

ceasta. În ea culmină toate celealalte și pe ea nu o poate înlocui nimica. Fiind preotul un alter Christus, să știe că și la el, ca la fiecare preot, se referă cuvintele profetului Isaia (61, 1), pe care le-a referit la sine dumnezeescul Mântuitor, citindu-le în sinagoga din Nazaret (Luca 4, 16-21):

„Spiritul Domnului peste mine: pentru că m'a uns pe mine, a binevesti săracilor; m'a trimis a tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a vesti robilor slobozenie, și orbilor vedere, a slobozi pe cei sfărâmați întru ușurare, a predica anul Domnului bine primit”.

2. *La slujba de învățător, preotul să fie neobosit.*

E nevoie să o accentuăm aceasta, fiind că la alte servicii ale sale, mai ales la cele liturgice, preotul e în bună parte sesizat de credincioși, — la slujba de învățător totul depinde de zelul lui personal. Nici copiii dela școală nu-l vor constrânge pe preot să le catehizeze bine, nici credincioșii în biserică, să le predice. Canoanele și legile în vigoare vor putea constata neglijențele, urmând sancțiunile necesare, — dar lipsa de cunoștințe și îndemnuri, produse la mici și mari, cine o mai suplinește?

La baza misiunii de învățător stă conștiința preotului.

Sunt aspre cuvintele, cu cari sf. Pavel îl îndeamnă pe Timoteiu la stăruință în propovăduire: „*Juru-te, drept aceea, înaintea lui Dumnezeu și a Domnului nostru Isus Hristos, care va să judece viii și morții la arătarea sa și întru împărăția sa: vestește cuvântul, stai de el, cu vreme și fără vreme, mustră, ceartă, îndeamnă cu toată îndelungă răbdarea și cu învățătura*”... (2 Tim. 4, 1-2).

Vestitorul întâmpină opoziție, e persecutat, ca Ilie, va trece prin atâtea suferințe, ca sf. Pavel, — totuși nu are să se descurajeze. „*Însă tu priveghează în toate — continuă sf. Pavel către Timoteiu (ibidem v. 5) — răbdă răul; fă evanghelistului, slujba fă-ți-o deplin*”

3. Și ca ultim motiv de încurajare, sf. Pavel arată, că:

Mare răsplată îl așteaptă pe preot.

„Căci iată eu mă jertfesc, și vremea despărțirii mele s'a apropiat. Luptă bună m'am luptat, cursul am plinit, credința am păzit. De acum mi-s'a gătit mie cununa dreptății, pe care mi-o va da în ziua aceea Domnul, dreptul judecător, și nu numai mie, ci tuturor, celor ce doresc arătarea Lui” (ibid. v. 6-8).

Aceste cuvinte ale sfântului Pavel sunt și bucuria noastră, în fața atâtor greutăți, ce avem de întâmpinat cu vestirea adevărului dumnezeesc! Nu de dragul oamenilor, a celor puternici pe pământ, adevă nu pe placul acestora, propovăduim noi, ci de dragul adevărului vecinic. Cerul și pământul vor trece, dară cuvântul Domnului nu va trece! Între aceia, cărora Isus le-a promis vecinica răsplată, sunt și vestitorii neînfricați ai Evangheliei. „Dumnezeu nu uită pe soldații Crucii. Cel mai modest preot dela sate, a cărui predică nu e lăudată prin presă, nici nu e auzită afară de umila lui biserică, ale cărui bune opere rămân necunoscute oamenilor, își are cuvintele și acțiunile sale scrise cu litere de aur pe paginile nepieritoare ale cărții vieții...” Au nu au spus-o Domnul: „Celce va face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția cerurilor” (Mt. 5, 19)?!... Dacă sf. Pavel putea scrie Corintenilor, că ei vor fi în viața viitoare cununa și mărirea lui, tot așa va putea spera fiecare preot că în viața viitoare, cununa și mărirea ei vor fi toți aceia, cari dela el ori prin el,

au primit o rază de lumină, de consolare, de îndreptare.

Cu această conștiință să meargă preotul în calea misiunii sale evanghelice, și munca lui va fi binecuvântată în cer și pe pământ!

Știri mărunte

Vizit aște canonică. Duminică trecută, Preasf. Dr. Vasile Aftenie, episcop auxiliar, a făcut la Mă-nrădeea părătorită de păr. Socol, vizitație canonică. Înaltul ierarh a fost însoțit de păr. Ion Moldovanu și Gh. Dănilă, canonici, Iuliu Busoiu, protopop districtual, Dr. Sept. Todoranu și Nicolae Florea (diaconi la sf. liturghie arhierescă) și Ion Florea, profesor de muzică, tipic și cant, la Academia Teologică din Blaj.

Episcopatul Catolic German la Fulda. Pe lângă toate greutățile zilei, episcopii catolici ai Germaniei se vor întruni și anul acesta la Fulda, spre a desbata probleme, ce privesc Biserica și lumea credincioșilor de sub păstoria lor. Conferința episcopală va ține trei zile. Punctul ei culminant va fi cetirea unui mesaj al Papei. Una dintre preocupările acestei întruniri va fi evacuarea sinistrților în urma bombardamentelor.

Bulgaria desminte. Din sursă inamică s'a răspândit șvonul că Bulgaria ar duce tratative cu anglo-americanii în vederea încheierii unui armistițiu. Ministerul de externe bulgar însă — cum știe *Europapress* — a desmintit Miercuria trecută, ca necorăspunzând adevărului, acel șvon și cele în legătură cu el.

Locale. Mâne, Duminică a zecea după Rusalii, și Marția viitoare, de Adormirea Preacuratei, va predica în catedrală păr. Dr. Liviu Pandrea, duhovnicul Seminarului Teologic.

— Duminică, 6 August c., s'au încheiat aici la Blaj *exercițiile spirituale* ale absolvenților dela Școala Normală de Fete din localitate din diverse serii, conduse de păr. Ioan Popa profesor de religie. Sâmbătă seara, după ultima exortatie, absolventele, în frunte cu păr. I. Popa și cu d-na directoare V. Puia, au făcut o vizită la reședința mitropolitană, unde, în câteva cuvinte alese și simțite, P. S. S. Dr. V. Aftenie, episcop auxiliar, le-a vorbit despre rolul pe care trebuie să-l aibă femeile în apostolatul bisericii noastre, după modelul femeii catolice din apus. (ni).

Premiu pentru o liturghie psaltică. Dându-se ascultare propunerii mai multora, *Așezământul Sf. Fecioara Maria* a deschis concurs, oferind un premiu de 50.000 Lei pentru cea mai potrivită liturghie psaltică pe seama poporului român de pretutindeni. Concursul rămâne deschis până la 14 Oct. 1944.

Ceice s'aseamănă, s'adună. Italia ocupată de aliați, pe lângă alte nenorociri, mai are și pe aceea de a avea un partid comunist și unul socialist. Aceste două partide, după cum apare dintr'un comunicat recent, au fuzionat, creindu-și un singur comitet, care are menirea de a pregăti un program de colaborare.

Tâlhari osândiți. Unora dintre jefuitori li-se înfundă. Doi de pânura aceasta, „specialiști” în a da lovitură bisericilor — au jefuit 22 biserici din județele Sibiu, Târnava-Mică și Târnava-Mare — au fost descoperiți, arestați și osândiți de Curtea Marțială din Sibiu. Unul dintre tâlhari a fost osândit la moarte, iar celalalt la douăzeci de ani muncă silnică.

După a'entatul neisbutit. Pre cum se știe, în ziua de Sf. Ilie s'a încercat un atentat împotriva Führerului. La dorința acestuia, s'a alcătuit un juriu de onoare, din mareșali și generali, care s'a întrunit în 4 August și a făcut propunerile următoare, aprobate de Führer: Sunt eliminați din armată: 1. Mareșalul von Witzleben, care se află în închisoare, generalul de trupe de informație Fellgiebel, generalul de divizie von Hase, generalul de brigadă Steff, generalul de brigadă von Treschow, colonelul Hansen, locot.-col. Bernardis, maiorul Hayessen, căp. Klausung, locot. de rezervă conte von der Schulenburg, locot. de rezervă von Hagen, locot. de rezervă conte York von Wartenburg; 2. Cei ce au fost împușcați în ziua de 20 Iulie în baza unei judecăți sumare: generalul de infanterie Olbricht, colonelul conte von Stauffenberg, colonelul Mertz von Quir-

heim, locot. de rezervă von Haften; 3. Trădătorii care s'au recunoscut ei singuri vinovați sinucigându-se: general de corp de armată în retragere Beck, generalul de artilerie Wagner, colonelul Eck, colonelul von Freytag-Loringhoven, locot.-colonelul Schrader; 4. dezertorii generali de artilerie Lindemann și maior Kuhn, cari au trecut la bolșevici. Cei eliminați din armată, opt la număr, fiind trimiși în judecata tribunalului popular, au fost osândiți la moarte și executați prin spânzurătoare.

Oamenii slabi trăiesc mai mult. În baza statisticilor făcute de societăți de asigurare, s'a dovedit că mortalitatea oamenilor grași este mai mare în aproape toate bolile decât mortalitatea celor slabi. Astfel, spre exemplu, de diabet mor proporțional: un om slab, cinci de greutate normală și 20 grași. Din zece oameni slabi, în etate de 30 ani, nouă ating etatea de 60 ani, în timp ce din 10 grași doar 6 ating această etate. Trei dintre cei slabi ating chiar etatea de 80 ani, pe când doar un singur gras din câte zece ajunge să-și serbeze cea de a 80-a aniversare dela nașterea sa. Bine înțeles nu trebuie să se conchidă din aceasta că în totdeauna un corp svelt garantează o viață mai lungă decât unul corpulent, deoarece joacă un rol hotărâtor deasemenea și tipul constituției, în general a individului.

CARTI & REVISTE

I. GEORGESCU: Anuarul Untunii Misionare 1942-1942, Oradea, 1943. Pagini: 160. Prețul: 5 pengö.

Cunoaștem numai puțin lumea și opera misionară. De aceea și interesul nostru față de misiunile externe e, relativ, redus. Păr. I. Georgescu ostenește să risipească o ignoranță culpabilă. Tot ce se află în acest anuar — proză, poezii, icoane — aruncă lumină asupra problemei apostolatului creștin catolic în latura celor ce zac în întunec și în umbra morții. — E o lectură și instructivă și întremătoare.

ION BREAZU: Lupta Românilor din Transilvania pentru limbă. Sibiu, 1943. Pagini: 30. Prețul: ?

Limpede, frumos și răzimat pe isvoare cu vădit simț critic alese, Autorul — conferențiar la Facultatea de Filosofie și litere dela universitatea din Cluj-Sibiu — stăruie asupra uneia dintre cele mai importante probleme a sbuciumatului nostru trecut pe pământul Ardealului. Captivantă dela început până la sfârșit prin ceea ce spune și prin felul cum spune ce are de spus, broșura se cetește cu plăcere și cu folos.

EUGENIU POTORAN: Umoristul Ardealului A. P. Bănuț. Tîncă. 1944. Pagini: 47. Prețul: ?

Studiul critic al păr. E. Potoranu e un mic omagiu, deplin meritat, adus unei laturi a scrisului d. A. P. Bănuț. Tipăritura aceasta, cu lămuririle-i viu și sprinten stilizate, e totodată și un fel de act de justiție față de un talent pe cât de rar și de real — după judecata justă a d. I. Cucu, „d. Bănuț intruchipează o personalitate literară profund originală, care nu suferă nici o știrbire alături de Caragiale” — pe atât și de modest. Merită să fie cetit acest studiu frumos și cuminte. Și bine ar fi să fie scoase în ediție nouă lucrările Umoristului Ardealului.

ȘTEFAN LINUL: Viața Muncitorească în jud. Târnava Mare. Sighișoara. 1944. Pagini: 64. (Format 40). Prețul 250 Lei.

Lucrare de migală și de conștiință. Ar fi bine să-și aște fiecăruie județ omul priceput și de ispravă, care să facă pentru el — întru cât până acum nimeni nu și-ar fi luat această osteneală — ceea ce a făcut d. prof. Linul pentru Târnava Mare. E o oglindă fidelă a trecutului, și mai ales a prezentului muncitoresc din numitul județ, cu înțelepte sugestii pentru un viitor care să dovedească roade și mai bogate ca cele încrestate până în prezent.

Dr. G. PREDA: Activitatea „Astrei” în 25 de ani dela Unire. (1918-1943). Format 80 mare. Sibiu. 1944. Pagini: 232. Prețul: 400 Lei.

Lucrare masivă, de orientare serioasă, în temeiul de date și fapte, nu de vorbe late. Toți câți înțeleg rosturile „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, vor răsfosi cu drag și cu îndreptățită mândrie română paginile acestei cărți de cumpanită și obiectivă documentare. Și se vor convinge și cei „nedumeriți” că „Astra” nu-i o improvizare, astăzi de paradă, ci un așezământ care-și are și acum

rosturile sale înalte, cărora știe să le răspundă cu demnitate și care, dacă ar primi tot sprijinul la care are drept, ar realiza lucruri ideale.

Telefonul „Unirii”

I. Salanțiu, Ocna-Mureș. Am primit 500 lei. Mai aveți de plătit până la finea anului curent 250 lei.

I. Demian Roșia. Am primit 250 lei, completarea abonamentului pe 1944.

Dr. P. Tămăian, Turda. Confirmăm primirea sumei de lei 1500. Vă mulțămim pentru suprasolvire. Gazeta o trimitem din nou. S'a sistat numai pe timpul cât ați fost plecat.

Am primit abonamentul pe 1944: S. Butnariu, Oroii; A. Caba Halmagiu; C. Vleja Tg.-Jiu; G. Pop Brad; G. T. Kirileanu, Piatra-Neamț (complet pe 1/2 an); A. Fărcaș Tuștea; T. Izsaki, Făgăraș; Fl. Șuluțiu, Brașov; Gh. Moldovan, Brașov; P. Grigoriu, Ceahlău.

St. Bălan, Lugoj. Am primit 800 lei. Vă rugăm primiți călduroase mulțumite pentru suprasolvire.

Liceul Comercial român-unit de băieți, Blaj

Nr. 1540—1944-45

Inștiințare

pentru anul școlar 1944—45

Primirea în liceu se face în baza unei cereri legal timbrate (40 lei), înaintată Direcțiunii până la data de 31 August 1944. Nu se va da curs cererilor netimbrate.

Elevii care cer pentru întâia oară înscrierea în liceul nostru, vor anexa la cerere următoarele acte: a) actul de botez; b) actul de naștere (dela of. stării civile); c) certificatul școlar de pe ultima clasă promovată; d) certificatul de naționalitate; e) certificatul de origine etnică; f) certificatul de muncă de războiu (dacă certificatul este eliberat de un particular, trebuie vizat de o autoritate administrativă); g) buletinul de revaccinare.

Elevii vechi vor înainta numai cererea și actul de sub punctul f.

În clasa I a se pot înscrie absolvenții a cel puțin 4 clase primare care au împlinit 10 ani și n'au trecut de 15 ani, iar în clasele II—VIII absolvenții claselor I—VII.

Taxele școlare sunt următoarele: 9000 lei pentru fiecare clasă de liceu.

Până la noui dispozițiuni, toți elevii sunt obligați să poarte chipiul școlii, iar pe brațul stâng al hainei, pe o bucată de stofă verde închis, formă patrată de dimensiunea 6/6 cm., inițialele liceului și numărul de ordine. Cei din cursul superior își vor coase numărul cu fir auriu, iar cei din cursul inferior cu fir argințiu.

Examene:

1. Examenele de corigență, atât pentru elevii ordinari cât și pentru cei particulari, se vor ține în zilele de 1—5 Septembrie.

2. Examenele de diferență și integrale, încep la 2 Septembrie, conform programului afișat la școală.

3. Examenele de admitere în clasa a V-a, atât pentru ordinari cât și pentru particulari, încep la 10 Septembrie, iar pentru clasa I-a încep la 6 Septembrie. Aceste examene se dau la următoarele materii: Clasa I-a scris: limba română și matematici; oral: I. română. Clasa a V-a scris: limba română, Șt. comerciale și mărfuri; oral: aceleași, precum și geografie, matematici și terminologie germană. Cererile pentru examenele de mai sus se vor înainta Direcțiunii până la 31 August a. c.

4. Examenele particulare încep la 25 August a. c.

Cursurile școlare se vor începe la data ce se va fixa de către On. Minister și se va anunța ulterior.

DIRECȚIUNEA